

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

3AM602 Evaluace v kultuře

Mgr. Jakub Grosman

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- přístupy k veřejné podpoře kultury

- akcentace role státu v podpoře vzdělanosti / uchování kulturního potenciálu společnosti / podpoře nové kulturní tvorby

- demokratizace kultury

- ubikvitní

- univerzální

- podmíněnost ekonomické evaluace institucionálnímu prostředí / kulturní vyspělosti

- dlouhodobé dopady mohou být relativní ve srovnání s dynamikou vnímání kulturních hodnot

- > evaluace měří spíše dlouhodobou efektivitu státní kulturní politiky vtažmo k trhu

- reflexe strategického zacílení státní kulturní politiky

- hodnocení dílčích cílů

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- princip cílených příspěvků k podpoře konkrétních institucí / organizací
 - prokázaná absence korelace mezi investicemi do kultury a participací společnosti
 - založen na konceptu kulturních a kreativních průmyslů
 - kulturní statistika jako nástroj formování kulturní politiky
 - sledování ryze ekonomických ukazatelů
 - UNESCO / OECD
 - systémy ukazatelů ekonomické výkonnosti kultury
 - paralelní sledování
 - příjmů / výdajů veřejných kulturních rozpočtů
 - efektivity nakládání se zdroji

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- podnikatelsky pojaté kulturní události
 - jasné finanční vyjádření vstupů / cílů _ zisk
 - typy
 - soukromé podnikání za účelem zisku
 - soukromé / smíšené podnikání orientované na dosažení veřejného prospěchu
 - veřejné podnikání orientované na prostředky místní / regionálních samospráv
 - evaluace _ zadavatel obvykle samospráva
 - příjemci obvykle typy viz výše / donátoři / sponzoři / návštěvníci/ etc.
 - výsledky musí být využitelné
 - interně _ pro účely managementu
 - externě _ pro účely veřejné správy / podpory

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- věcná / časová dimenze evaluace
 - ex ante _ možné kritérium pro poskytnutí prostředků
 - mid-term _ podklady kontrolního charakteru
 - ex post _ součást finálního vyúčtování prostředků
- aktuální trend _ dynamická kontinuální evaluace
 - sledování vývoje v čase
 - vzájemné srovnávání událostí
 - komparace parametrů
 - i v případě sledování odlišných objektů
- významně nákladnější _ časová / objemová náročnost

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- kulturní program

- reflexe obecných cílů kulturní politiky na národní úrovni
 - může být součástí kulturní politiky
- institucionální zázemí / logický rámec podpory projektů
- široký soubor kulturních událostí
 - propojenost _ myšlenkou / cílem / událostmi
 - synergické efekty
 - festivaly celonárodního / nadnárodního charakteru
 - definovaný cíl
 - prezentace kulturního žánru / historické reminiscence / prezentace národní kultury / etc.
- sestává se z množství eventů

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- kulturní projekt

- soubor provázaných kulturních událostí
- podpora v rámci kulturního programu
- specializace na určitý rámeček _ téma / prostor / příjemci / žánr / etc.
- integrální součást kulturního programu

- alternativně cílený sled činnosti několika jedinců za účelem dosažení určitého výstupu / přínosu / změny

- obecně _ časově všeobjímající sled činností / procesů okolo jakékoli projektové aktivity

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- kulturní událost

- ~ event / akce
- samostatná jednotka _ čas / organizace / finance / etc.
- může být součástí kulturního programu / projektu
- provázána s kulturní / hospodářskou politikou státu
- reaguje na ekonomické / správní / legislativní podmínky
- součást společenského systému

- alternativně _ jeden z možných výstupů / cílů kulturního projektu

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- vnitřní a vnější hodnocení

- poměr vklady / výnosy není pouhou otázkou rozpočtu
- > vedle ekonomických ukazatelů pro získání představy o dopadech kulturní produkce / přínosu pro společnost / významu pro komunity / etc. sledovat tzv. soft faktory.
 - např. prožitek / touha po opakování / umělecký dojem / etc.
- sociální funkce kultury
 - formativní _ estetické / emocionální / etické
 - výchovné _ iniciační / didaktické / vzdělávací
 - fyziologicko-psychologické _ relaxační / rekreativní / terapeutické

 - slavnostní _ magické / obřadní / náboženské / liturgické
 - shromažďovací
 - produkční / ekonomické

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- výstupy

- krátkodobé konkrétní výstupy události _ vázané na projekt

- výsledky

- střednědobé dopady na danou lokalitu / komunitu / obor / etc.
 - změny organizace / managementu / financování / etc.
- kontext zkušeností / komparace / škály
- změna kapacity trhu

- dopady

- dlouhodobé _ obtížně zachytitelné
- např. goodwill pořádající instituce / zvýšení kulturní vzdělanosti / otevřenost lokálních společenství / etc.

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- prostorová dimenze / osa evaluace
 - vhodnost kulturní produkce vůči lokálním / regionálním / národním tradicím, resp. preferencím v kulturní spotřebě
 - využívání kulturního dědictví
 - přímé / nepřímé
 - side-effects
 - mohou představovat hlavní cíl
 - pozitivní / negativní
- vědomí rizik
 - zneužití veřejných prostředků
 - vznik nežádoucích efektů
 - vyvolání negativní reakcí
 - vytvoření bariéry žánru / subkultury/ etc.

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- ekonomické vyjádření externalit _ vstupní
 - vnější okolnosti / aktivity ovlivňující výsledek kulturní produkce
 - pozitivní _ kulturní hladina obyvatelstva / kapacita trhu kulturními statky / sociální skladba / úroveň kulturní / dopravní infrastruktury / prostorové faktory / kvalita hmotného kulturního dědictví / kulturní parametry urbánního / krajinného prostředí / dostupnost místa konání
 - negativní _ přílišná formalizace čerpání veřejných prostředků / nejasná legislativa / nevhodné geografické umístění / nekvalitní dopravní infrastruktura / nevhodné mediální prostředí
- ex ante _ vyhodnocení / zařazení externalit do projektu
- mid-term _ využití pozitivních externalit / eliminace negativních externalit
- ex post _ dopady akce vůči externalitám

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- evaluace jako integrální součást projektu
- vnitřní hodnocení
 - sledování poměru mezi vstupy / výstupy
 - finanční nástroje / audit
 - vize očekávaných cílů / zisk / dopad
- hodnocení vnějších dopadů
 - vyhodnocení dosahování širších cílů kulturní aktivity
 - usiluje o jejich zařazení / eliminování v rámci projektu _ externality
 - výsledkem mohou být doporučení pro úpravu parametrů projektu
 - např. místo konání / čas / organizace/ management / etc.

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- problematika zadání projektů

- požadavek jasného zadání cílů / očekávání
- určení kontextu / šíře spektra

- evaluace _ minimalizace analytických nástrojů / ukazatelů

- definování hlavních typů aktivit
- oddělování hledisek
- dynamika analytických postupů
- časová souvztažnost
- zachování odstupů
- zacílení dle požadavku zadavatele

Kulturní program, kulturní projekt, kulturní event, vnitřní a vnější hodnocení, plánování a vymezení cíle evaluace, problematika zadání projektů

- literatura / zdroje:

PATOČKA, J. A KOL. (2017). Evaluace v kultuře. Ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů. Professional Publishing.

GORDON, J. C. & BEILBY-ORRIN, H. (2007). International measurement of the economic and social importance of culture. Paris: Statistics Directorate, OECD.

HESMONDALGH, D. (2007). The Cultural Industries. London: Sage Publications.

PATTON, M. Q. (1985). Culture and evaluation (No. 25). San Francisco: Jossey-Bass.

TOULEMONDE, J. (2000). Evaluation culture (s) in Europe: differences and convergence between national practices. Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung, 69(3), 350-357.

REEVES, M. (2002). Measuring the economic and social impact of the arts: a review. London: Arts Council of England.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

